

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poštni pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 33.

Sobota 23. aprila 1927.

Leto II.

24. april 1920.

Delavski razred vseh držav je poplačal svoje stremljenje po svobodi in pravici s težkimi žrtvami, vsak korak dalje na poti socialne osvoboditve je bil oškropljen s krvjo najplemenitejših njegovih borcev. Delavski razred vsake države ima za seboj krvavo zgodovino bojev in žrtev — od prvih početkov socialističnega gibanja, do Pariške komune in do ruske revolucije in povojnih prekucij — same tragične epopeje, krvave etape križanega proletariata, borečega se v sponah in mukah za odrešitev sveta, za svetlejšo in pravičnejšo bodočnost.

V skromnih slovenskih razmerah so socialne borbe potekale še dosti mirno vse dotlej, dokler se niso ljudske mase probudile in dvignile v masah in prvič pokazale v velikem štrajku, da je slovenskih patriarhalnih razmer konec, da se je obudila socialna zavest razredno zaslužnega in bičanega slovenskega delavca, da se je s klicem po socialni osvoboditvi dvignil in stopil prvič s krepkim zamahom v novo zgodovino, postavil med seboj in vladajočim razredom svojo prvo neporušeno barikado — barikado njegove probujene socialne zavesti — za katero so padle njegove prve, najvrednejše žrtve.

24. april je zato žalni dan slovenskega proletariata, vsega slovenskega proletariata brez razlike, je pa tudi dan, ki oznanja, skupno s simboličnim značajem 1. maja, da je bodočnost njegova, da pride odrešitev vzlic vsem porazom — kajti kar je rodila in oplojila dragocena kri najboljših, to je zapisano bodočnosti, to je izročeno stoletjem in tisočletjem, izročeno je večnosti, kakor Kristusova pot na Golgoto.

Na Zaloški cesti je postavilo slovensko delavstvo spomenik svoji prihodnosti, svetišče vsem svojim žrtvam, žrtvam svinca in zaporov, žrtvam socialne krivice in bede — postavil ga je s prestreljenimi prsi padlih, napisal je na njem s svežo njihovo krvjo svoj epitaf preteklosti in svoj pozdrav novemu, z bleškom pomladnega jutra vzhajajočemu dnevu!

Zaloška cesta je zgodovinski mejdan slovenskega delovnega naroda, mejdan med preteklostjo suženjstva in hlapčevstva in bodoč-

nostjo družabne sreče in sprave, bodočnostjo socializma.

Naše delavstvo je šlo na Zaloško cesto v času velikega štrajka železničarjev, v času tridnevnega solidarnostnega štrajka vsega ostalega delavstva, v času, ko je bila politična in organizacijska moč razredno zavednega ljudstva v celi državi na višku — a ni šel tja, kakor se je po neki usodni domnevi vladajočih mislilo, da bi na periferiji mesta hotel porušiti sveta vladajoči družabni red — o ne, ni mislil na to, ni mogel misliti na to, ker se je zavedal, da se železničarji bore le za boljšo plačo, za častnejšo existenco in ne za — revolucijo! Saj bi ne šel v nasprotnem slučaju tja praznih rok, le z namenom, da se nekje zbere in pogovori.

Ali probujenje delavstva, njegov odločen korak v socializem, je naše meščanske stranke preveč razburil, preveč jim je bil nerazumljiva ta nenadna svobodna gesta sužnja, ki so ga bili vajeni videti večno sklonjenega in pokornega. To nerazumljenje je rodilo Zaloško cesto in abotno bi bilo, da iščemo krivce in vzroke drugje. Bilo je takorekoč fatalno, da pride prej ali slej do tega krvavega preloma med obema razredoma. Drugod je prišlo do tega preloma prej, pri nas šele po svetovni vojni.

Od dneva Zaloške ceste do danes je slovensko razredno gibanje doživelo še druge krute poraze in doživelo je največji poraz v svojih lastnih razcepah, utemeljenih v zgodovinskih pojavih, ki so v zvezi z rusko revolucijo in z njenimi kasnejšimi metodami. Toda kakor je še danes položaj našega delavstva silno tragičen in njegova nemoč še vedno velika — zavedamo se, da drži pot nezmotno kvišku. Ker je na tej poti obležalo že preveč žrtev in je cilj preočarujoč, da bi mogla kedaj delavska težnja k njemu omahnuti in spomin na dolžnosti, ki nas vežejo do naših žrtev, obledeti.

Čeprav še vedno razcepljeni — eno smo v imenu skupne ideje, skupne bodočnosti, eno v imenu vseh, ki so za to srečnejšo bodočnost dali svoje življenje. V tem imenu:

Slava žrtvam Zaloške ceste!

V spomin žrtvam Zaloške ceste, dne 24. aprila 1920.

Žalostinka Revolucije

(Ruska himna delavskim žrtvam.)

V razkošnih palačah piruje tiran
in v vinu utaplja bojazen,
a roka pravice že dviga se nanj
in piše na steno mu kazen!
In prišel bo dan, ko se ljudstvo vzbudi,
se dvigne po zmagi k svobodi,
vam bratje pa pesem ljubezni doni,
ki večna zahvala vam bodi!

Kot žrtve ste padli v ljubezni do nas
da srečo, svobodo bi užival trpin!
Do smrti je služil pravici vaš glas
pogumno ste zrl v gotovi pogin!
Pa kadar svoboda zasije nam spet
in vaše se želje spolnijo
tedaj se spominjal še pozni bo svet
junakov, ki v grobovih trohijo.

Jugoslavija je parlamentarna in ustavna država.

Gospod Vukičević je sestavil novo vlado in odgodil narodno skupščino do 1. avgusta, ne da bi pri tem

izgubljal dosti časa, zlasti pa, ne da bi vprašal narodno skupščino, če ji njegova vlada ugaja, še več, ne da

bi vprašal celo tiste stranke, od katerih si je svoje ministre izposodil, pa niti ne lastne stranke, če so z njegovo modro tvorbo in z njegovimi ministri zadovoljne. Tako imamo danes vlado, ki naj bi, nota bene, značila povratak v normalne parlamentarne razmere in demokracijo, za katero ne mara ne parlament, ne stranke, ki so v njem zastopane, vsaj v celoti ne, za katero ne mara niti radikalna večna vladna stranka — kratkomočno vlado, ki ni od nobenega, ki se je vsaka stranka otresa, ki zastopa zaenkrat samo sebe, odnosno one ministre, ki so vskočili vanjo, ki je pa vendar vlada in bo vendar vlada vsaj do 1. avgusta, in najbrže še potem, kajti dotlej se more po vsej verjetnosti še močno utrditi ... v smeri demokracije in parlamentarizma, zlasti s pomočjo že zasigurate oblasti in še razpoložljivih ministrskih portfeljev.

Drugod bi rekli, da se je z vsem tem originalnim početjem prignalo večletno vladno krizo do absurdnosti — pri nas pa pravijo, da je to povratak k ogroženi demokraciji, korak k učvrščenju parlamentarizma, tega edinega našega dobrega, rehabilitacija naših velikih parlamentarnih strank!

In vso to revolucijo je mogel izvršiti ta čudoviti gospod Velja Vukičević takorekoč v trenutku, na predvečer svetih katoliških praznikov, kakor da bi hotel osupnjenemu svetu in ... katoliškim kolegom pokojne Uzunovičeve vlade izpričati, da so čudeži še vedno mogoči — še več, da je mogoč celo ta čudež, da ne vedo za rojstvo nove vlade vse do slovesne prisege na dvoru niti ... belgajski dopisniki jugoslovanskih in slovenskih vladnih in opozicijskih dnevnikov!

Vse to tudi dokazuje, da se je nova vlada res sestavila po vseh pravih demokracije, v parlamentu in potem njegovih suverenih strank, v javnosti in za blagor javnosti ...

Gospodu Uzunoviću so očitali, da je zašel s svojimi številnimi vladami na grešno pot, na kateri ga je morala prej ali slej doleteti vse maščujoča politična smrt v trenutku, ko je prišel na nedemokratsko idejo, da sestavi svojo prvo vlado v predmestni beograjski gostilni, pri kozarcu smederevskega vina — gospodu Vukičeviću se ne bo moglo to nikoli očitati, kajti on ni sestavil vlade niti v javni gostilni — on se ni na suvereno jugoslovansko javnost oziral niti toliko kot Uzunović, on jo ni hotel sestaviti niti v predmestnem javnem lokalu, on jo je sestavil, kjer jo je pač sestavil, in tistemu, ki ni to prav, bo vsaj to prav, da o tem lepo molči.

Ni dvoma, da smo skozinskoz demokratska država, ustavna parlamentarna, da smo tako močno demokratski in da se ustavno tako močno konsolidiramo, da utegnemo postati v kratkem atrakcijska točka najčistejše evropske demokracije!

Zadnji dogodki na Balkanu so sicer pokazali, da je naša edina dobra stran napram ostalim feudalnim

in diktatorskim državam na Balkanu in tudi napram Italiji, da smo parlamentarna in ustavna država in izgledalo je že, da je gonja proti parlamentarizmu in za diktaturo, ki se je vodila v izvestnih političnih krogih, ponehala — način, kakor se je sestavila ta vlada pa nam dokazuje, da se našemu parlamentarizmu še vedno močno streže po življenju.

Zato se toliko bolj čudimo, da je vstopila v to vlado tudi Demokratska zajednica, odnosno vsaj del te zajednice. Davidovičevi demokrati so živeli v našem političnem življenju sloves poštenih in iskrenih buržuaznih demokratov. Pa šo se vseeno preko vseh demokratskih pravil in načel angažirali za Vukičevićevo vlado, in samo eno upanje še imamo, da so storili ta prvi pogrešni korak, računajoč, da jim bo mogoče polagoma vrniti vlado na pot demokracije in ustavnosti. Če se bo to zgodilo, bodo svoj greh deloma popravili — vse bolj verjetno se nam pa zdi, da bodo tudi nje preganjale posledice izvirnega greha, da so sestavili na ta neparlamentarni način novo vlado, kakor so preganjale Uzunoviča in njegove vlade vse do popolne ugonobitve. Ujetniki bodo onih sil, ki so jih poslali v vlado! Tako so se take stvari vedno končale, tako se bodo tudi tokrat.

V zvezi s to krizo je vredno tudi omeniti ... tragično usodo naše SLS. Ko je pred par meseci SLS šla na oni modri in značajni način v vlado, smo pisali, da gre radikalom za tem, da kompromitirajo tudi SLS, kakor so že prej Radića in vse tiste parlamentarne skupine, ki so kedaj z njo sodelovale. Rekli smo, da bodo po sprejetju proračuna telebnili, kakor so dolgi in široki, čez vladni prag. In res, radikalni so jih vzeli v vlado, da dele z njimi odijem letošnjega katastrofalnega proračuna, odijem za redukcije na železnici in v državni službi, odijem za znižanje plač železniškim uslužbencem, odijem za uzakonjenje davka na ročno delo, na ukinitvi stanovanjske zaščite itd. In kakor je že navada v Beogradu, čim so jih določila kompromitirali, so se jih otresli na oni duhoviti in lep način, kakor že vsi vemo. Sprejetih je bilo poleg tega čeden kup pooblastilnih amandmanov, ki bodo v rokah sedanje vlade lahko usodni za ves narod in za ves notranji in zunanji razvoj države — vse to s pomočjo SLS, ki ni mogla, tudi če je hotela, izvršiti v tako kratkem času tudi kaj koristnega vsaj za slovensko »deželo«.

To, kar se je zgodilo SLS, bi moralo sicer biti resno svarilo tudi ostalim strankam, pa izgleda, da se najdejo še vedno v našem pisanem parlamentu skupine, ki tiščijo v vlado, kakor kozel na vrt. Pribičević, ki je to igro spregledal, se brani sedaj vlade kakor hudič svete vode.

Nova vlada je pokazala še bolj kot vse prejšnje, kako je naše javno življenje bolno, pokazala je, da tičimo še globoko v opasni krizi in da bo treba še drugačnih naporov, da se je rešimo.

Zgodovinski dan avstrijskega proletariata.

Zgodovinski dan avstrijske republike se bliža. Nedelja, 24. aprila, bo pokazala — prvič v zgodovini proletarskih bojev in revolucij —

ali je razredno zavednemu proletariatu mogoče prevzeti državno oblast normalnim, demokratskim potom, brez vsakršnega nasilja in

krvoprelitja, z volilno osvojitvijo parlamentarne večine. Ako dobi bratska avstrijska socialistična stranka pri nedeljskih volitvah večino, more nato sestaviti takoj homogeno socialistično vlado, ki bo, oprta na socialistično večino v parlamentu, lahko delala po svojih intencijah in v duhu svojega socialističnega programa.

To bo prvi primer čisto socialistične vlade, ki je prevzela oblast in prešla na socialistično preosnavljanje države, brez nasilja, brez prekucij, takorekoč brez žrtev. Kjer koli je doslej proletarijat osvojil državno oblast, je to dosegel le potom vstaje in revolucije. Avstrijski primer bo pokazal, v slučaju da dobe socialisti večino, ali je vladajoči razred pripravljen vpoštevati ljudsko voljo, pokoriti se izreku volilcev in prepustiti socialistom, da sami vodijo državo, dokler bodo uživali zaupanje ljudske večine.

Če se bo vse to zgodilo, potem se bo z nedeljskimi volitvami dosledno in normalno zaključila silna razvojna faza avstrijskega zavednega socialističnega delavstva, ki je od leta do leta, v sijajnem nepopustljivem poletu osvajal pozicijo za pozicijo, kraj za krajem, pritegnil nase ogromne mase delovnega naroda, fizičnega in duševnega, delovnega naroda iz mest in vasl — če bi pa v slučaju socialistične zmage vladajoči razred skušal kakorkoli s silo preprečiti, da bi socialisti

prevzeli vlado in po svojem programu in po svojem prevdanku in odgovornosti vodili državne posle, urejevali medsebojne odnose posameznih slojev itd., tedaj je pač gotovo, da bo avstrijsko delavstvo, ki je močno in pripravljeno na vse eventualnosti, znalo braniti svoje pravo in uveljaviti svojo voljo še z drugimi sredstvi, kakor s samim civilnim in kulturnim sredstvom volilne glasovnice!

Oči Evrope, zlasti proletarske Evrope, so danes obrnjene proti rdečemu, nepremagljivemu Dunaju in proletarsko zavedni avstrijski republiki. Ti dnevi so zgodovinskega pomena za avstrijsko delavstvo, zgodovinskega pomena so za socialistično delavstvo vsega sveta. Zato živimo in trepetamo te dni z avstrijskim delavstvom, z njim delimo vse nade, z njim smo v duhu v tej silni borbi za socializem.

V tem velikem trenutku so vse naše misli in vsa naša čustva pri avstrijskih bratih, ki se ne bore samo za zmago socializma, marveč tudi za rešitev ogrožene in teptane demokracije, zlasti v centralni in balkanski Evropi in v Italiji.

Zato želimo, da bi bili požrtvovalni naporji vzornih avstrijskih so-
drugov kronani z najsijajnejšim uspehom, zato kličemo na predvečer zgodovinskega 24. aprila:

Živela avstrijska socialistična republika!

1. 1926 je bilo naštetih samo pri omenjeni borzi skupno 574.561 brezposelnih dni!

Vse te brezposelne delovne moči ostajajo navadno za ves čas njihove brezposelnosti brez vsake podpore, ker se iz sklada za brezposelne, v katerega se stekajo prispevki zaposlenih delavcev, ne izplačujejo direktne denarne podpore brezposelnim delavcem, kakor se to dela v drugih državah.

Da se torej vsaj v najnujnejših slučajih priskoči na pomoč brezposelnim delovnim močem obeh spolov, predlagamo, da se v proračunu oblastne skupščine določi 200.000 D za podpiranje brezposelnih v mariborski oblasti.

Ta denar naj bi se nakazoval dogovorno potom mariborske Borze dela in onih občin v mariborski oblasti, ki vodijo svojo socialno politično skrbstvo, ter onih strokovnih organizacij, ki so priključene Delavski zbornici za Slovenijo, in to na osnovi poslovnika, ki bi ga utrdila oblastna skupščina, in ki bi urejeval nakazovanje podpor po omenjenih činiteljih.

Podpora pa naj bi se brezposelnim delavcem nakazovala, kar se tiče višine in števila dni, v smislu tozadevnega Pravilnika, ki ga je te dni izdelalo Ministrstvo za socialno politiko in ki bi moral biti v kratkem predložen ministrskemu svetu v definitivno odobrenje.

»Po čl. 29. skupščinskega poslovnika stavimo skupščini naslednji predlog:

V mariborski oblasti, kakor tudi drugod, se nahaja na tisoče viničarjev in drugih stalnih poljedelskih delavcev in poslov, ki so do danes brez vsakega obveznega zavarovanja za slučaj bolezni in nezgode ter so v takem položaju izročeni brez vsakih denarnih in zdravstvenih pripomočkov največji bedi in pomanjkanju.

Po čl. 3 zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. V. 1922 so zavezane zavarovanju vse osebe, ki dajo v območju Kraljevine SHS stalno ali začasno in na podstavi kakršnegakoli delovnega razmerja svojo telesno ali duševno moč v najem.

Čl. 6 odst. 6 istega zakona pa določa: Statut za obvezno zavarovanje stalnih poljedelskih delavcev se mora izdati v enem letu, ko stopi v veljavo ta zakon, toda to zavarovanje se mora urediti na isti način v skupni organizaciji z zavarovanjem ostalih delavcev.

Tega statuta ministrstvo za socialno politiko do danes ni izdelalo in tako je ostalo to delavstvo brez vsakega zavarovanja.

Z ozirom na navedeno predlagamo:

Oblastna skupščina skleni predlagati ministrstvu za socialno politiko, da na podlagi čl. 6. odst. 5 in 6 citiranega zakona dogovorno s prizadetimi ministri čimprej izda statut za obvezno zavarovanje stalnih poljedelskih delavcev in poslov.

»Z zakonom o zavarovanju delavcev od dne 14. maja 1922 čl. 1 toč. 2. je navedeno zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti in smrti delavcev, katero bi se glasom § 209. istega zakona toč. 2. moralo izvesti najkasneje do 1. julija 1925, kar pa se iz neznanih razlogov ni storilo.

V mariborski oblasti se nahaja veliko število starih in onemoglih delavcev ter vdov in sirot, ki so za vsako pridobitveno delo nesposobni, katerih večina je podvržena najhujšemu pomanjkanju in bedi. Del istih pa obremenjuje bolniško panogo socialnega zavarovanja delavcev, večina pa finance naših občin.

Ker bi izvedba zavarovanja za slučaj onemoglosti starosti in smrti delavcev nudila vsaj delno pomoč starim in onemoglim, njih vdovam in sirotam, in bi na drugi strani razbremenila bolniško panogo delavskega zavarovanja, kakor tudi finance naših občin, katera sredstva bi se lahko uspešno uporabila v obči blagor, predlagamo:

1. Oblastna skupščina skleni predlagati ministru za socialno politiko, da čimprej izda potrebno naredbu za izvedbo zavarovanja za onemoglost, starost in smrt v smislu citiranega zakona.

2. V slučaju, da bi ministrstvo za socialno politiko iz kateregakoli razloga ne moglo tega izvesti, pooblašča oblastna skupščina oblastni odbor, da stopi v stik z oblastnim odborom oblastne skupščine ljubljanske oblasti radi izvedbe avtonomnega zavarovanja za onemoglost, starost in smrt za celo Slovenijo.

Nujni predlog o podaljšanju stanovanjske zaščite ter ublaženju stanovanjske bede.

Skupščina skleni:

1. Oblastna skupščina stoji na stališču, da je stanovanjska zaščita že z ozirom na dosedanje velikotomanjkanje stanovanj, kakor tudi z ozirom na slabo gospodarsko stanje nižjih slojev prebivalstva neobhodno potrebna.

2. Oblastna skupščina zaprosi ministra, da nemudoma izdela zakonski osnutek za podaljšanje dosedanjega zakona o stanovanjih vsaj do konca leta 1930.

3. Oblastna skupščina zaprosi Centralno vlado, da da mestnim in industrijskim občinam ter zadrugam na razpolago brezobrestno ali nizko procentno posojilo za zidanje stanovanjskih hiš.

4. Oblastna skupščina sklene, da najame razen v proračunu določene enega milijona za brezobrestno posojilo v znesku dveh milijonov dinarjev, katero svoto bo dala na razpolago industrijskim občinam in stavbenim zadrugam po največ 6% obresti.

Predložen je bil nadalje tudi predlog o zgradbi dravskega mostu pri Melju—Pobrežje, ki ga priobčimo v prihodnji številki.

Naši predlogi v mariborski oblastni skupščini.

Za ukinitve zakona o zaščiti države. — Proti davku na ročno delo. — Za podpiranje brezposelnih. — Za bolniško in nezgodno zavarovanje viničarjev in poljskih delavcev. — Za izvedbo starostnega zavarovanja.

Ss. Petejan in Grčar sta predložila mariborski oblastni skupščini naslednje velevažne predloge:

»Narodna skupščina v Beogradu je sprejela, z ozirom na svoječasne izredne politične razmere, dne 1. 8. 1921, takozvani Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Ta zakon pa kratki občutno enemu delu državljanov pravice in svobojine, ki jih vsem državljanom jamči ustava. Vsled drakoničnih kazni za delikte, ki niso v nobenem razmerju s kaznimi za težke delikte po splošnem kazenskem zakonu, uničuje se v ustavi zajamčena enotnost sodstva in enakopravnost pred zakonom, ubija se pravni čut prebivalstva in ustvarja dvojne vrste državljanov, katerih prva uživa v ustavi zajamčeno svobodo vesti, dočim je drugi to zabranjeno. Izvedba zakona je v praksi pokazala krivičnost in neupravičenost takih določb v svobodni in demokratični državi.

Zakon je bil sprejet pod vtisom izjemnih razmer in nosi značaj izjemnega zakona. Te izjemne razmere pa že od davna ne postojajo več. Zato bi bilo tudi naravno, da bi veljavnost izjemnega zakona prenehala.

Z ozirom na to, stavimo predlog, da sklene skupščina naročiti oblastnemu odboru, da takoj zaprosi ministrski svet za inicijativo radi ukinitve izjemnega zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

»Ker se nahajajo ročni delavci vsled slabih gospodarskih razmer v državi in radi neprimerno visoke obremenitve potom indirektnih davkov, v nevzdržnem položaju in ne zadošča njihov zaslužek niti za najprimitivnejše življenske potrebe, predlagamo:

Oblastna skupščina skleni zaprositi Centralno vlado, da ukine pobiranje davka na zaslužek ročnih delavcev, uvedenega s finančnim zakonom za leto 1924-25.

»V delokrogu mariborske Borze dela imamo stalno okrog 3000 brezposelnih delavcev. Lansko leto je iskalo delo pri omenjeni posredovalnici 7353 moških in 4214 ženskih delovnih moči, skupno torej 11.567. Uspešno se je moglo posredovati delo le 33006 delovnim močem, ostali so ali odpotovali ali se sami rešili, kakor so mogli in znali. V samem

govu boljši uporabi. Dokler je stari stroj najbolj med najboljšimi, je dobro; če ga je pa izpodrinil nov, ki dela in vrže prej toliko več, potem, če hočeš, da bo v obratu bilo in hrumelo — poišči si težkega denarja, vrzi stari stroj med staro železo in naroči novega!

Prvi delavec: Pravzaprav . . . stroji ne izpodrivajo samo nas, izpodrivajo tudi same sebe.

Martin: Izpodrivajo in ne izpodrivajo. Rešujejo nas in sebe nepotrebnih naporov. Vidiš to spako . . . Danes jo bodo prvič preizkusili. Pravijo, da ji bo lahko en sam delavec stregel — upogibala, stružila in likala pa bo železje za dva stara stroja in kup strugarjev! Kakor bi stresal iz rokava . . .

Drugi delavec: Tudi inženjerje in obratovodje so menda najeli.

Martin: Tudi po delavcih povprašujejo. Nekaj bo. Tudi to najbrže, da bomo morali kakor ta stroj dajati dvakrat toliko za dvakrat manjši zaslužek! Zdi se mi, da nas je ravnatelj zato pozval sem, in ne zaradi stroja.

Prvi delavec: Pozval je tudi urednika — da mu razkaže ta nov kolovrat!

Martin: Da mu pokaže, da je ostal stari jastreb — ga je pozval!

Prvi delavec: Jastreb je — in vrag je! Sam bi poganjjal stroje in lomil železo, da bi le ropotalo in šlo . . .

Martin: Pognal bo, skočil pa nam jastreb tudi za vrat, da bo iz nas rdeča kri curljala . . .

Drugi delavec: Pa tudi mi nismo še izdihnili dušo — pasja dlaka! Še nas je nekaj!

Martin (udari s kladivom po novem stroju): Začelo se bo! Zavrtelo in zahrumelo bo! Naj le poženejo . . .

Prvi delavec: Naj samo poženejo — saj bomo tudi mi poleg!

Drugi delavec: Še Francozi in Westfalci se povrnejo, če bodo kladiva pela!

Martin: Pognali bodo, kako sicer! Saj je tudi denar presneto odvišna reč, če ni v delu. Vsi pa ne bomo poleg — Petra ne bo več in tudi Puntarja ne! (Vrže kladivo v stran.)

Prvi delavec: Petra si se spomnil in Puntarja . . .

Martin: Ne bo ju poleg. Peter je bil skala, Puntar — kakor bi ga gnale vse sile tovarne! Sam — proti celemu svetu!

Prvi delavec: Še smrti se je rogal — pa jih je še — Puntarjev — v naši sredi. Naj jastreb samo požene . . .

Dalje prihodnjič.

R. GOLOUH:

Kriza.

Socialna drama v šestih slikah.

(Dalje.)

VI. slika.

(Delavnica v livarni; na desni nov večji stroj, čigar kolesje objemajo veliki gonilni jermeni.)

I. prizor.

Prvi in drugi delavec in Martin.

Prvi delavec: Še za stare stroje ni dela; zarjavela je polovica livarne — pa ti naročajo nove stroje in se delajo, kakor da ne bi vedeli kam in kako z naročili!

Martin: Pravijo, da se bo delo začelo, baš z novimi stroji — če jih niso naročili samo za vabo in zabavo, bo v livarni kmalu zapelo in zašumelo.

Drugi delavec: Da bi le! Raje robotam in bijem pri polnem obratu, kakor da v brezdelju gledam, kako ugašajo peči in rjave stroji.

Martin: Stvar je taka: stroji ne smejo zarjaveti, pa tudi ne zastareti. Tudi stroj ima svojo mladost in starost, ki mu jo sicer ne štejejo in presojajo po letih, marveč samo po nje-

21

Bolniško zavarovanje železničarjev.

Piše s. A. Bahun.

Da bode širša javnost kolikor toliko informirana, kako so preskrbljeni naši železničarji za slučaj bolezni in ker upam, da je znaten del čitateljev našega delavskega lista, med železničarji, sem se odločil napisati nekoliko vrst o železničarski bolniški blagajni ali kakor se ta zavod sedaj imenuje: »bolniški fond«.

Kakor na vseh poljih, so železničarji, zlasti bivše južne železnice, prišli po prevratu oziroma po podražavljenju omenjene železnice (1. sept. 1923), iz dežja pod kap! Nočem, da bi se me napačno razumelo. Tudi pod prešnjim režimom ni bilo železničarjem, kakor vsem ostalim delavcem, bogve kako mehko postlano, toda bil je red in sigurnost ter točnost. Bilo pa je tudi nekoliko demokracije in kar je največ vredno: stalen četudi počasen napredek. O vsem tem sedaj ni mnogo za govoriti. Ko je izšel zakon o zavarovanju delavcev, je bilo prometno osobje izločeno. Zakaj, tega ne vem. Predzadnji odstavek člena 6 omenjenega zakona pravi: »Osobje državnih prometnih naprav je izvezeto iz zavarovanja po tem zakonu, ako mu daje ministrstvo za promet vsaj iste podpore, ki jih uživajo po tem zakonu ostali nameščenci, in ako ima ob določanju podpore in v upravi osobje one pravice, ki jih določa ta zakon. Minister za promet izda sporazumno z ministrom za socialno politiko naredbo o zavarovanju osobja državnih prometnih naprav.« — Zakonodajalec je moral imeti neke razloge za separatno zavarovanje železničarjev. Gotovo ni bil njegov namen, da naj bodo železničarji slabše zavarovani kot ostali delavci že z ozirom na težko in komplicirano železniško službo. Torej mu je bil namen, da bodi zakon za te uslužbenke nekoliko bolji. Na podlagi omenjene določbe, je prometni minister izdal leta 1922 uredbo, po

katere določbah so zavarovani železničarji. Ta naredba, pri kateri gotovo ni sodeloval noben zastopnik železniškega osobja, pa ni prinesla nobenih prednosti za železničarje ampak poslabšanje zakona o marsičem. Toda, kolikor ni naredba sama poslabšala zakona, toliko se ga je poslabšalo s pravilnikom, ki ga je izdelal nek uradnik pri generalni direkciji. Ta nesrečni pravilnik, ki ga komaj 50 železničarjev pozna, je bil na lanski glavni skupščini podvržen najostrejši kritiki in nikogar ni bilo, ki bi ga bil branil. Celo g. Vaso Knežević, ki ga je baje izdelal, je molčal. Do lanskega leta se je upravljalo bol. blagajno brez vsakega zastopstva zavarovancev in šele lani so bile izvoljene oblastne skupščine pet direktij, ki pošljejo skupno 46 delegatov na glavno skupščino v Beograd. Polovica skupščinarjev je voljena in polovica pa imenovana. V ljubljanski skupščini so bili izvoljeni kandidati Saveza železničarjev, medtem, ko so zvezarji propadli. Zato pa je direktija iste ljudi, ki so dobili od železničarjev brco, imenovala! V ostalih 4 direktijah pa so bili izvoljeni ali imenovani sami pristaši Nacionalnega združenja ali zvezarji. Ker proporca ni, imajo ti tudi v celoti glavni odbor v svojih rokah, katerega tvorijo sami visoki uradniki — šefi v Beogradu. Iz Slovenije fingira sedaj tudi g. Deržič, ki pa je tudi sedaj na visokem položaju. Tako, da velika masa delavcev in nižjih uslužbenec ne odloča čisto nič o svojih interesih, dasi ona nosi celo breme zavarovanja. Značilno je, kar se je posebno letos na glavni skupščini kritiziralo in obsojalo, da je namreč načelnik humanitarnega oddelka pri ministarstvu za promet. **Duduković** ob enem glavni upravnik bol. fonda!

(Dalje prihodnjic.)

Dnevne novice.

Kaj sedaj? SLS je od pusta do kvatrov skočila in izkočila iz vlade in si je pri tolikem in takem skakanju precej polomila noge. Sicer pravi »Slovenec«, da je bila samo speljana na led, pa to ne menja. Doživela je torej na vsak način precejšnjo neprijetnost in bolečine v udih morajo biti zelo občutne. Politična pamet in vladni žamet pa velevata, da se na to, kar je bilo ne da dosti, da se da mnogo več na to, kar je sedaj in kar bi moglo biti v bodoče. Sedaj je tako, da Vukičević potrebuje zaveznikov, in če je že pripravljen »progutati« Radića, zakaj bi ne »progutal« tudi SLS, ki je vendar veliko bolj solidna in resna stranka, kakor pa Radićeva seljaško malotvorna in vladno slabotvorna hrvaška kolobocija? Iz vseh teh razlogov, je dana še vedno možnost, da se zopet vskoči — če bi ne bilo nevarnosti, da bi se moralo v kratkem tudi spet izkočiti! In to je tisto. Kajti šalo v stran — kdo naj si še upa pri takih in podobnih, v resnici brezprimernih kolititčnih metodah še v kako vladino kombinacijo, ko ni nobenega jamstva, da ne vržejo zaveznika iz vlade baš takrat, ko bi vendar rad začel tudi z večjim sistematičnim resnim in koristnim vladnim delom? V Beogradu imajo menda nad takimi metodami poseben užitek — saj jim gre menda res samo zato, da jim nobena stranka več ne zaupa — da bodo mogli končno res sami vladati. Kaj sedaj torej? Ali naj gre SLS zopet v vladno, če jo sprejmejo, da doživi zopet prejšnjo usodo, ali naj ostane lepo doma, v svojih oblastnih skupščinah? Mi jej ne vemo dati odgovora, in si ga najbrže ne vedo dati niti voditelji SLS sami.

12 konvencij je ratificirala naša vlada pri mednarodnem uradu dela, to so one konvencije, katerih retifikacija je bila dolgo odložena in vsled česar se je zadnjič pripeljal v Beograd tajnik mednarodnega urada dela sodr. Thomas, ki je o tej zadevi konferiral z ministrom za socialno politiko dr. Gosarjem.

Pribičević je izrekel o novi Vukičevići vladni silno neusmiljeno sodbo in njegova beograjska »Reč« je njegovo sodbo tako jasno in energično podprla in prekomentirala, da je bila zaplenjena. Pribičevićovo mnenje, da ni to nobena parlamentarna vlada, da jo parlament vobče ni vpostavil, da se je sestavila po želji posameznikov in ne strank, itd., in da kdor podpira in tvori tako vladno, ruši poslednje ostanke naše demokracije. Pribičević vidi edini izhod iz sedanjih razmer v čimprejšnjem razpisu volitev, v nar. skupščino. Je torej celo Pribičević uverjen, da je jugoslovanska demokracija v resni nevarnosti in da je povest o jugoslovanski ustavnosti — bajka!

Radić je na svoj način glasoval za novo vladno, povedal je kako sodi o posameznih ministrih, nato pa dejal, da nikakor ne misli v vladno — če se razmere ne izboljšajo. To se pravi, da nikakor noče v vladno, če ga v vladno ne pozovejo. Izgleda, da bo tokrat našemu molčečemu, preudarnemu, resnemu in doslednemu Radiću sreča precej mila. Vse kaže, da je nekaj ministrskih portfeljev tudi zanj rezerviranih. In če se bo zgodilo, da bo Vukičević Radića vendar pozval k sebi in mu ponudil vstop v vladno, tedaj smo lahko uverjeni, da bo Radić hvalil Vukičevića in njegove ministre in sploh njegovo vladno. Kajti, kakor rečeno, Radić je preudaren, resen, dosleden mož.

5 portfeljev ima Vukičević na razpolago. Vukičevićev politični štil je odločno drugačen nego Uzunovićev, ki je ministrske portfelje skrival, da bi ne vznemirjal konkurente. Vukičević pa portfelje kar javno nastavi, kakor vabo in lim za ptiče. Vukičević ve, da se bodo vrabci ujeli in se mu nikamor ne mudi in se tudi nikogar ne boji. Predsednik vlade, ki svobodno razpolaga kar s 5 ministrskimi portfelji, si je pač v naših značajnih političnih razmerah lahko siguran zmaga!

Netaktnost. Na seji mariborske oblastne skupščine je klerikalni zastopnik Hrastelj vpadel našim govornikom v besedo, češ, kaj pa Möderndorfer! To netaktno postopanje je izzvalo v skupščini negodovanje in pri naših sodrugih opravičeno nazburjenje. Sodr. Petejan je odgovoril Hrastelju, da je nemožato napadati zastopnika, ki tiči v zaporu in ki se ne more braniti. Počaka naj, da se vidi, ali je Möderndorfer res kriv. Take netaktnosti bi se moral res izobražen človek izogibati.

Minister za socialno politiko je gospod Mijović. Ali nam ve kdo povedati, kaj in koliko se ta gospod spozna na socialno politiko, kedaj se je sploh s socialnimi vprašanji bavil? Ali ne gre za poslabšano izdajo Simonovića? Komu se bo še vse izročevalo socialno politiko?

Sovjetski prazniki. Sovjetska vlada je legalizirala šest civilnih in 11 cerkvenih praznikov za vse republike sovjetske Unije. Civilni prazniki so: Novo leto, Zahvalni dan (padec carizma) 15. marca, mednarodni delavski praznik 1. maja, padec Pariške komune 26. maja in obletnica sovjetske revolucije 7. novembra.

Razpis tajniškega mesta. Po sklepu ožjega odbora delavske telovadne in kulturne zveze »Svobode«, razpisuje se mesto tajnika. Ponudniki imajo predložiti svoje ponudbe najdalje do 1. maja tl. ter priložiti 1. spričevalo zadnje šole, 2. spričevalo do sedaj izvršenih služb, 3. potrdilo proletarske organizacije o politični zanesljivosti, 4. pogoje za nastop službe. K temu se pripominja, da je služba celodnevna, to je najmanj 7 ur dnevno, ter se zahteva sposobnost za kulturno delo, posebno v smerih organizacije in propagande za telovadbo, šport, petje, glasbo in dramatiko.

Priporočamo vsem našim somišljenikom, da kupujejo samo pri onih trgovcih, kateri inserirajo v naših listih. Svoji k svojim!

Iz uprave. Prosimo vse prvomajske odbore ter organizacije, katere še niso sporočale koliko izvodov prvomajske številke da rabijo, oziroma jo bodo zamogli razpečati, naj to najkasneje do 25. tm. sporočajo upravi, da bo zamogla pravočasno naročiti dovoljno število lista, ki bo to leto izšel v povečani obliki prvomajskega spisa, z zelo poučno vsebino.

Iz stranke.

Majski znaki za ceno 3 Din za komad se naročajo pri oblastnem tajnistvu SSJ v Mariboru, poštni predal 22. Pri večjem naročilu premeren popust.

Strankini znaki. Na številna vprašanja glede strankinih znakov sporoča podpisano tajništvo, da so isti pošli in da bo nove naročilo, čim pride zadostno število naročil. Cena 5 Din za komad. — Oblastno tajništvo SSJ, Maribor.

Maribor.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 23. aprila, ob 20. uri: »Lepa Helena«. Ab. C. Kuponi. Zadnjikrat. Gostovanje ge. Poličeve.

Nedelja, 24. aprila: ob 15. uri: »Učiteljica«. Kuponi. Zadnjikrat. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Logarjeva Krista«. Kuponi.

Gostovanje ge. Poličeve v Mariboru. V soboto, 23. aprila, gostuje ljubljanska operna pevka gospa Stefka Poličeva zadnjikrat v opereti »Lepa Helena«. Opozorjamo na to gostovanje priljubljene umetnice s pripombo, da bo to zadnja predstava vesele Offenbachove opere.

Razpis mariborskega abonmana. Ker je odziv doslej jako pičel, a hoče uprava storiti vse, kar je v njeni moči, da ohrani Mariboru opero, se podaljša prijavni rok do 25. aprila. Ta abonma je neodvisen od dramskega, ki se razpiše v jeseni. Velja za 15 poljubnih predstav in stane: lože po 2400, 2100, 1500 Din; parterni sedeži po 450, 400, 350 Din; balkonski po 450, 400, 250, 200 Din; galerijski po 200, 150, 115 Din. Uradniki imajo znaten popust od teh cen, abonma pa se lahko plačuje v obrokih.

Delavsko kolesarsko društvo v Mariboru priredi v soboto, 23. tm. ob 4. uri popoldne zlet na Muto h kolesarskemu slavlju, ki se vrši ob 8. uri ob sviranju lastne godbe. Iz Mute se odpeljemo po dogovoru. V nedeljo, dne 24. aprila ob 1. uri vožnja na Pragersko v svrhu ustanovitve krajevne skupine.

Sirom Slovenije že itak dobro znana in slovita Prva dalmatinska klet, Maribor, Mesarska ulica 5, je danes prejela veliko pošiljatev garantirano pristnih močnih in v splošnem najboljših v Dalmaciji pridelanih črnih in belih vin z otoka Visa (Lissa). Več v današnjem oglasu!

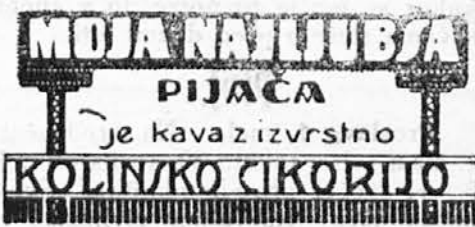
KINO APOLO - KINO APOLO

Do ponedeljka:

La Bohème

Puccinijeva opera v filmu. Pomnoženo godba. Oglejte si ta krasen film!

Naročniki, pozor! Vse one naročnike, kateri so že več mesecev v zaostanku z naročnino, tem potom slednjič opozarjamo, da isto nemudoma poravnajo, odnosno sporočijo, do kedaj jo bodo poravnali. Vsem tistim, kateri tega ne bi storili, bo uprava primorana s 1. majem list ustaviti, zaostalo naročnino pa iztirjati sodnijskim potom.

Celje.

Duhovniška nestrpnost. Na velikonočni ponedeljek smo pokopali našega sodruga Zidanšek Cirila, ki je umrl v bolnici. Pokojni je bil prav dober kristjan, ki je na zadnjo uro opravil svoje dolžnosti, ki jih katoliška vera predpisuje in cerkev zahteva od vsakega, ki hoče biti na onem svetu zveličan. Tudi so sorodniki naprosili duhovnika, naj pri pogrebu izvrši cerkvene obrede. Prišel je kaplan, ki je pri pogrebu s svojim postopanjem pokazal vso nestrpnost duhovnika, pred katerim bi veličanstvo smrti moralo biti samo eno, to se pravi, da duhovnik bi ne smel delati razlike med revnim delavcem in bogatinom, ker pred bogom smo vsi enaki, če je res to, kar cerkev uči. In še posebej radi tega, ker je bil gospod kaplan za svoje delo pošteno plačan, bi moral spremiti mrtvega delavca na zadnji poti tako, kakor spremlja bogatine. Pa gospod kaplan je vključ vsemu pozabil na krščansko usmiljenje in hotel, da bi sprevod šel po stranskih poteh in ne skozi mesto, koder spremljajo po navadi umrle. Ko je mrtvaški sprevod krenil iz bolnice proti mestu, je kaplan zahteval, da krenejo pogrebci po poljskih stezah proti pokopališču in na vprašanje, zakaj noče iti skozi mesto, odgovori, da mu je tako ukazal gospod opat. (?) Sodrugi, ki so pokojnega spremljali na zadnji poti, so pa mislili drugače in šli s sprevodom po onih ulicah, koder navadno gredo vsi mrtvaški sprevodi. In tako se je zgodilo, da so pogrebci šli z mrtvim na pokopališče brez duhovnika, ki je brez vsakega povoda slekel mašniško srjaco ter šel sam na pokopališče in tam opravil, kar je bila njegova dolžnost. Razume se, da so se vsi, ki so videli postopanje kaplana, zgražali nad tako neumestno nestrpnostjo svečenika, ki se tudi v takih trenutkih tako daleč spozabi in po nepotrebnem povzroča mučen incident, ki bi lahko odpadel, ako bi se kaplan držal goriomenjenega nauka. Ker je pokojni, kakor že omenjeno, zadostil verskim dolžnostim in ker je bil gospod kaplan plačan, ne moremo razumeti, kaj mu je dalo povod, da ni hotel spremiti mrtvega po istih poteh, kakor večkrat spremlja druge. Če pa je gospoda kaplana bodlo v oči lepo število delavcev, ki so prišli spremljati svojega prijatelja in sotrpina na zadnji poti in mu s tem, da so oblekli društveni krog »Udruženja delavskih rediteljev« hoteli izkazati zadnjo čast, je kaplanova nestrpnost še bolj obžalovanja vredna. Zato je popolnoma v redu, da se je postopanje gospoda kaplana že na pokopališču primerno ocenilo od strani sodruga, ki je pokojnemu izrekel zadnji pozdrav v imenu vseh sodrugov in prijateljev, obenem pa tudi od strani udeležencev pogreba, ki so se nad kaplanom glasno zgražali. Opisali smo na kratko ta slučaj kakor se je dogodil in brez vsakega pretiravanja. Sedaj pa vprašamo celjskega opata in knezoškofijski ordinariat v Mariboru, ali je ravnanje gospoda kaplana Lasbacherja v skladu z verskimi načeli in nauki katoliške cerkve. Mi pravimo, da ne, ker ni nikjer predpisano, da se revne ljudi pokopava dru-

*Osvežiš s kopeljo telo si mlado,
še bolje pa s „CLIO“
šumečo limonado.*

gače kot bogatine, in ker ono izmed krščanskih del usmiljenja »mrtve pokopavati« velja za vse enako. Gospod kaplan Lasbacher pa naj vzame na znanje, da bomo v takih slučajih izvedli stvar tako, kakor smo jo na velikonočni ponedeljek in da se mu ne bo nikdar več posrečilo voditi mrtvaške sprevede po poljskih poteh, kakor se mu je to posrečilo v enem sličnem slučaju pred dvema leti.

Ptuj.

Proslava 1. maja. Na predvečer 1. maja t. j. v soboto 30. aprila ob pol 8. uri zvečer priredi tukajšnja »Svoboda« igro »Razvalina življenja« v gornji dvorani Narodnega doma s sodelovanjem pevskega društva »Naprej« in tamburaškega odseka »Svobode«. Predprodaja vstopnic v konzumnem društvu. Na dan 1. maja se vrši manifestacijsko zborovanje ob 9. uri dopoldne pred magistratom. Po shodu se vrši obhod po mestu z godbo na čelu. V slučaju slabega vremena se vrši shod v gostilni pri »Belem križu«. Popoldne se priredi ljudska veselica v »Ljudskem vrtu« s koncertom, petjem, kegljanjem na dobitke, s ribjim lovom in šaljivo pošto. Delavci in delavke vseh poklicev, udeležite se naše proslave v največjem številu iz mesta, kakor tudi iz okolice. — Odbor za majsko proslavo.

Trbovlje.

Podružnica Zveze rudar. Jugoslavije vabi vse svoje člane na redni letni občni zbor, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 24. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v Del. domu z sledečim dnev.

redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo uprave; 3. razpust podružnice »Unije slov. rud.« in ustanovitev »Zveze«; 4. volitev delegata na kongres »Zveze«; 5. volitev novega odbora; 6. razno. Vsakega člana je dolžnost, da se občnega zbora sigurno udeleži. — Odbor. — Kakor vsako leto, tako se tudi letos skrbno pripravljajo naše organizacije na dostojno proslavo prvega majnika. Vse pol. skupine so se sporazumele, da proslavijo ta praznik dela skupno. Isto tako se pripravlja »Svoboda«, da na predvečer priredi slavnostno predstavo po znižanih cenah, tako, da bo vsakomur omogočeno, da ji prisostvuje. Program proslave je precej obširen in ga objavimo v prihodnji številki.

Dramski odsek trbov. »Svobode« priredi v nedeljo, dne 24. aprila t. l. v dvorani del. doma ob 7. uri zvečer igro »Eden od izvoljenih«. Drama v treh dejanjih. Spisal Tone Sajovic. Ker je igro spisal član tukajšnje »Svobode« vlada zanjo precejšnje zanimanje, in obeta biti dobro obiskana, posebno s strani delavstva.

Prevalje.

Prvi maj v Prevaljah. Majski odbor je sklenil za proslavo 1. maja za Prevalje-Leše sledeči spored: 1. v soboto, dne 30. aprila ob 7. uri zvečer bakljada z godbo iz Leš na Prevalje. Na to svira godba pred Zadržnim domom v Prevaljah. Po končani godbi skupno na Leše. 2. V nedeljo, dne 1. maja ob 5. uri budnica. 3. ob 7. uri zbirališče pred Konzumnim društvom na Lešah. 4. Ob 8. odhod s zastavami in godbo iz Leš mimo Prevalj pred Zadržni dom v Prevaljah, kjer se vrši slovnosten shod na prostem. 5. Popoldne ob 16. uri prosta zabava in ples v rudniški restavraciji na Lešah. V slučaju slabega vremena odpade vsa proslava in se vrši samo shod ob 15. uri v rudniški restavraciji na Lešah.

Zahvala. Podpisani se najtopleje zahvaljujem vsem rudarjem v Heleni, kateri so mi darovali, za nabrani znesek Din 213.60. Zahvaljujem se tudi rudarju Peter Havleju, da se je potrudil in mi ta znesek nabral. — Jakob Bisternik, invalid v Prevaljah.

Šoštanj.

Šoštanjsko delavstvo priredi v nedeljo, dne 24. aprila ob 10. uri dopoldne v Zadržnem domu javen ljudski shod z dnevnim redom: 1. Protest proti ukinitvi stanovanjske zaščite. 2. Manifestacija padlim žrtvam na Zaloški cesti.

Delavstvo, žene in dekleta se pozivajo, da se udeležijo shoda polnoštevilno. Govornik od zunaj.

KINO »DIANA«, STUDENCI.

Od soboto, dne 23. do vključno torka, dne 26. aprila Pat in Patachon v filmu »Ljubzen v snegu«. Ker sta ta dva filmska igralca še itak znana kot največja komika, naj nihče ne zamudi, si ta film ogledati, da vsaj enkrat pozabi na svoje življenske neprilike.

Pisalni stroji in pisalni stroji so dvoji. In ako Vam tisočkrat nasprotno zatrjujejo — ne dajte se izpeljati na led. Poizkusite, da se pomirite, vse stroje, ki so v prometu, kolikor mogoče natančno in potem izvolite. — Res je, kdor mora izbirati, se mora tudi mučiti. Pa navzlic vsemu. Rajši se mučite nekoliko ur z izbiranjem, kakor leta in leta s strojem, ki Vas ne zadovoljuje. — Ako si pa vsekakor hočete prihraniti izbiranje in muko, lahko prav tako mirno, kakor da bi bili poizkusili vse stroje, naročite »na slepo« »Continental«. S tem ste si vkupili desetletja trajajoče veselje. — Samoprodaja za Slovenijo Ivan Legat, specialni mehanik, Maribor, Vetrinjska ulica 30, telefon 434.

Zahvala. V svojem imenu in v imenu sorodnikov se zahvaljujem vsem prijateljem in znanecem, ki so dne 19. aprila t. l. spremili mojega moža **Mihaela Pepevnjaka**, nadsprednika v pokoju, na zadnji poti. Posebej se še zahvaljujem godbi žel. delavcev in uslužbencev v Mariboru, žel. pevskega zboru »Krilato kolo« in zastopnikom drž. žel. v Mariboru gg. Wurzin-

gerju in Pavliniču. — **Elizabeta Pepevnjak**, vdova.

Radio. Nedelja 24. aprila: Wien: 11. Koncert dunajskega simfoničnega orkestra: Mozart. 19.25. Komorna glazba, 20. Opereta: Der Orlow. — Zagreb: 20.30. Vesela večerna glazba. — Praha: 11. Matinee, 20.40. Pester večer. — Ponedeljek 25. aprila: Wien: 20.05. mojstri francoske operete. — Zagreb: 17. popoldanski koncert: Trio. — Praha: 20.40. Koncert. — Torek 26. aprila: Wien: 18. Prenos iz državne opere: Die Frau ohne Schatten. — Zagreb: 20.30. Pesmi in arije. — Praha: 20.40. Pester večer. — Sreda 27. aprila: Wien: 21.05. Duetni večer, potem lahka večerna godba. — Zagreb: 20.30. Veseli večer. 21.45. Koncert hrvatskega soko-la. — Praha: 20.40. Koncert.

Mala naznanila:

J. PETELN
urar in optik. - Trgovina zlatnine in srebrnine
MARIBOR, GOSPOSKA ul. 5
Precizijske ure za železničarje tudi na obroke.
Primerna darila za birmo.

Anton Vaupotič vdova

SODNA UL. 16, se priporoča v izvršitev vseh sobo-, črkoslikarskih in plesarskih del po najnižjih cenah.

Ceneje kod pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrst. manufakturno blago
pri J. TRPIN, Maribor, Glavni trg 17

B. Jagodič - Maribor

tapejnik in trgovina s pohištvom
Rotovski trg št. 3.
Priporočam se p. n. občinstvu za nakup tapetnškega in mizarskega pohištva (modroce, otomani, posteljni vložki) najceneje in solidno. Tapetniška popravila solidno in poceni. Pohištva se prevzemajo v komisijsko prodajo — Zahtevajte cenik.

VELEZANIMIVO RADIO GLASILO

„RADIOWELT“

na 64 straneh (bakro-tisk). Razen vseh evropskih razpoložljivih sporedov zanimive aktualnosti in vrednostne tehniške obravnave. Poedina cena 8 Din. Poskusne številke zastoj!

Wiener Radioverlag, Wien, I., Pestalozziggasse Nr. 6

Svoboden ogled. Noben prisilni nakup.

Anker kolesa

Najlažji tek. Lepa izdelava. Ugodni plačilni pogoji.

ANKER šivalni stroji

Tih tek. Lepa izdelava. Poučenje v vezenju brezplačno in vsak čas. 10 letno jamstvo.

Franc Lepoša, Maribor, Glavni trg 1

Prva Dalmatinska klet

v Mariboru, Mesarska ulica 3.

Od danes naprej toči ravno kar prispelo garantirano pristno črno in belo dalmatinsko vino z otoka Visa (Lissa) 14% Mallig stopinj alkohola. Dnevno se pečejo vsakovrstne morske ribe po brezkonkurenčno nizki ceni in vsak petek se prodajajo sveže morske ribe. Istotam dobite dalmatinsko oljčno olje in vinski kis na drobno in debelo. Poskusite, da se sami prepričate! Priporoča se

Jos. Povodnik.

Naznanilo preselitve!

Naznanjam svojim cenjenim odjemalcem, da sem preselil svojo strgarsko trgovino in delavnico iz Aleksandrove ceste 24 v

Cvetlično ulico šte. 9.

M. Stauber

strgarski mojster.

Izvrstne pletenine

kakor obleke, jope, telovnike, puloverje, moške nogavice, otroške dolge in kratke nogavice se poceni in hitro izdelujejo. Prevzemamo tudi v izdelavo vsa dela, kjer se nam volna dostavi, jih izvršujemo najcenejše.

Strojna pletarna Pichler, Lajteršperk 70

DOBRE LASTNOSTI

finega čistila za čevlje so te-le:

Mazilo je mehko in se dobro razmaže; daje čevlju takoj lep, temen sijaj. Usnje ostane zmiraj voljno. In te lastnosti ima

Indian Pasta

Ze pri uporabi prve doze se bode o tem prepričali.

Fotograf

Mirko Japelj

Aleksandrova cesta - Trgovski dom - Vhod na desni strani.

Se priporoča delavstvu in uradništvu. Cene solidne, slike umetniške. Hitra izvršitev naročil.

Nabirajte nove naročnike

Svetovno znano in preizkušeno

Styria kolo

na 12 mesečni obroke

samo pri generalnem zastopstvu

ALOJZ USSAR

Trgovina s šivalnimi stroji in kolesi
Maribor, Gosposka ulica 20/1.

Znamka poznavalca!

Najlažji tek. Michelinova pnevmatika. Torpedo prosti tek. 2 letno jamstvo.

Generalno zastopstvo in zaloga:

DIVJAK & GUSTINČIČ

Maribor, Glavni trg 17

DIVOJI PETELINI, ŠKARJEVCI

preparirani v naravnih raščevih postavih, v tihem življenju, čisto na željo, promptno in trajno. Nadalje rogovna montiranja vseh vrst.

JOS. ZIRINGER, preparater, Maribor, Slovenska ul. 28

Redukcija za železničarje in delavstvo
se je izvršila pri cenah vseh vrst blaga za moške in ženske obleke pri tvrdki

J. N. Šoštarč, Maribor, Aleksandrova c. 13

Sedaj stane platno 6, 8, 10 in 12 Din, hlačevina 25, 30 in 35 Din, sukno 50, 60, 68 in 80 Din, srajce 32 Din, spodnje hlače 21 Din, nogavice 7, 9, Din itd. Volneno blago za ženske obleke in plašče iz prvih svetovnih tovarn, najlepše barve in najboljše kvalitete, **ceneje kot povsod drugod.**

IVAN JAX IN SIN, LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 2.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lasne tovarne. 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Kayser, Waffennrad (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! — Cenike franko in zastoj!